

ملوك كرت

(۱۳)

انعقاد این پیمان ساخته زنده گى را بر آن تان تنگ ساخت چه اگر
 کسانى دیگر در آن حدود دزدى میکردند. عمال غازان آنرا به
 نکو دربان متوجه دانسته و از بزرگان ایشان موضوع سرقت را
 بازخواست میکردند. در نتیجه نکو دربان سخت به تنگ آمد. به
 قهستان وارد شد و مدتی به ملازمت شاهی پسر ملك نصیرالدین
 سیستانی بسر برد و پس از مدتی در هرات در سال ۶۹۸ به ملك فخرالدین
 پناهنده شدند. ملك آن جمع آواره را در ظل حمایت خویش قرار داد
 در این هنگام غازان برادر خود اولجايتو را مامور گردانید که
 به هرات برود و نکو دربان را از ملك فخرالدین خواسته منسوب و مخزول گرداند
 اولجايتو به موجب فرمان برادر خود در سال ۶۹۹ از مادران بسوی
 هرات حرکت کرد و قتیکه به نیشاپور رسید ایلیچی نى بدر بار ملك
 فخرالدین گسیل داشت و از خواست که دست از حمایت نکو دربان
 بردارد و ایشانرا تسلیم کند. اما زمامدار هرات از قبول این امر
 خوددارى کرد و از حمایت نکو دربان دست برداشت. در نتیجه اولجايتو
 سیاهان خود را بسوی هرات سوق داد و ملك هم بر آید دفاع و مقابله
 به قلمه دسکبو یعنی (قلمه امان کوه) رفت در آنجا خود را برای دفع آماده
 ساخت و اولجايتو قلمه امان کوه را در محاصره گرفت تا شايد ملك
 فخرالدین صلح دهد و بدادن خراج راضى شود اما رها مدار
 هرات خلاف انتظار او به تسلیم تن در نداد. برای هرگونه دفاع
 و مقابله حاضر گردید پس از چهار روز محاصره کار به نبرد منجر

گریه دید و قریب دو هزار تن از سپاهیان زما مدار مغول به قتل رسیده
 و سه هزار دیگر مجروح گردیدند و روز نبرد چنین پایانی یافت.
 سببا نکهت ملک فخرالدین با مبارزان خویش از قلعه خارج شد و بر
 لشکر مغول شبخون زد و به هرات و اردگرد گردید و از آنجا با صد
 تن از باران خود بسوی غور شتافت. فردای آن شب سپاهیان
 اولجایتو پس از جنگ دیگر در پهای قلعهٔ امان کوه به امر
 سردار خود غلبه نشینی کرده شهر هرات را در محاصره گرفتند.
 مردم هرات به قیادت افتخارالدین عیسی و اختیارالدین محمد با رون
 بدفاع پرداختند. و مدت هژده (۱) روز جنگ در میان طرفین ادامه
 یافت و از هر دو لشکر در حدود ده هزار کس بقتل رسیدند ولی سپاهیان
 مغول به فتح شهر دست نیافت بالاخره شیخ الاسلام حواجه شهابالدین
 جامی برای صلح به نزد اولجایتو رفت. و پس از مذاکره با او مردم هرات
 بدادن صد هزار دینار راضی شدند که از آن جمله سی هزار را نقد
 پرداختند و هفتاد هزار دیگر آنرا ضمانت کردند که در آینده بپردازند
 بدین ترتیب اولجایتو دست از محاصره هرات برداشت و در حالیکه تلفات
 زیادی از خود یادگار گذاشت بسوی مامن خویش مراجعت کرد. و ملک
 فخرالدین بار دیگر به هرات وارد گردید و کسانی را که در نبرد در مقابل
 سپاهیان اولجایتو ابراز شجاعت کرده و ثبات قدم ورزیده بودند مورد
 تفضل و نوازش قرار داد و به نظم و نسق امور پرداخت. اما این مخالفت با
 اولجایتو سخت موجب کینه و عداوت وی گردیده و او برای گرفتن
 انتقام در آینده به انتظار فرصت مباداشت.

(۱) سیفی مدت محاصره را هژده روز نوشته و موافق روضة الصفا هفده روز و حافظ ابرو
 در ذیل جامع التواریخ رشیدی مدت محاصره را سیزده روز نوشته است ولی نگارنده در
 این مختصر به جزئیات موضوع نظر ندارد چه تحقیق در جزئیات يك قضیه مهم نیست
 که اختلاف مورخان تذکر داده شود. اگر وقوع اصل يك قضیه مورد اتفاق مورخان باشد
 اختلاف شان در جزئیات آن چندان مهم نیست.